

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1925. szeptember 23.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 34. Telefon: 10-20. Éjjel: Piac-u. 49. Telefon: 18. Kiadó hivatal: Piac-utca 49. Telefon: 13 sz.

ARA
1500
KORONA

Kiadó Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai rt. Előfizetési ár: 1/2 évre 420,000 K. 1/4 évre 210,000 K. 1/1 évre 105,000 K. 1 óra 35,000 K. Külföldre a kétszerese.

Debreczen.
XXIII. évf. 213. szám.

A zsidó reálgimnázium

Építésére 10,000 aranykoronát szavazott meg egyhangulag Debreczen város törvényhatósági bizottsága a múlt évi decemberi közgyűlésen. Az egyhangú közgyűlési határozatot a belügyminiszter ma érkezett leírata szerint nem hagyta jóvá, helyt adván dr. Haendel Vilmos és társai felelősségének. A belügyminiszter meg is indokolta ezt a rendelkezését azzal, hogy a városnak nem telik még elsőrendű kulturális és közegészségügyi szükségleteire sem, hogy a zsidó reálgimnázium nem szükséges intézmény, mert a zsidó tanulók más iskolákban is helyet találhatnak, no meg hogy a zsidó hitközség tagjai sem értenek egyet a gimnázium építéséig.

Indokolni könnyű, de cáfolni még könnyebb. Felhozhatnók, hogy egy iskola, melyben felekezeti különbség nélkül közel 300 fű nyer középfokú oktatást Debreczen városnak legelsőrendű kulturális szükséglete. Felelhetnők, hogy a kegyesrendi gimnázium, amelyben eladdig köztudomás szerint a debreceni zsidó ifjúság zöme nevelkedett, 1919-ben szomorú anyagi körülmények miatt bezárván párhuzamos osztályait, a zsidó tanulók százait volt kénytelen elutasítani s azokat ma is képtelen lenne visszafogadni. Hivatkozhatnánk arra a példátlan áldozó készsége, amellyel a debreceni zsidóság, egy törpe kisebbség gáncsaival nem törődve, hajlékot emelt az új reálgimnáziumnak. De minek itt felhozni, felemlíteni, hivatkozni? Kár lenne a fáradságért, ha a belügyminiszteri indokokat cáfolni akarnók. Ezek az indokok ugyanis csak ürügyek, amelyek átlátszóan takarják az igazi, a fő indokot.

Azt az indokot, amely ott rejlik a trafikjogok elvételében, az italmérések revízióiban, a moziengedélyek visszavonásában, az egyetemi felvételekben és elutasításokban, a külföldi oklevelek el nem ismerésében. Nem kell kimondanunk, ezt az elhallgatott, ezt a minden okoskodással szemben döntő és döntetlenné miniszteri indokot ugyanis ismeri mindenki. Aki nem tudná, nyissa ki a füleit és szemét, hiszen az igazi indokot tele torokkal harsogja és ciceró betűkkel hirdeti a kormány ellenzéke és titkos különítménye, a fajvédő sajtó.

A tiszta igazság pedig az, hogy a debreceni zsidóság, mikor a rettenetes gazdasági helyzettel vissza nem riadva s a roskasztó adóterhektől el nem

esiggedve egy új középiskolát létesített, olyan feladatot vállalt magára, melynek elvégzése az államnak és városnak erkölcsi és törvényes kötelessége. S mikor ehhez az átvállalt kötelességteljesítéshez a zsidóság csupán egyszeri segítséget kért, Debreczen város törvényhatósága nem térhetett ki a jogos kívánság elől. Egy hang sem emelkedett a decemberi közgyűlésen a késelelem ellen, még a későbbi felelősségüknek sem volt erkölcsi háttérük, mert a kifogásaikkal előállni. Rakovszky Iván, a demokrata frázi-

sokban dus belügyminiszter jónak látta egy autonóm törvényhatóság szabályszerű határozatával szembehelyezkedni, a debreceni polgárság törvényesen kifejezett akaratát semmi be sem venni. A debreceni zsidóság bizonyára nem esik ezen az akadályon kétségbe, hanem újabb, erejét felülmúló áldozatokkal fentartva és fejlesztve középiskoláját, várja azt az időt, mikor a város és az állam, mint a többi debreceni iskolának, a zsidó reálgimnáziumnak is segítségére lesz kulturális hivatása teljesítésében.

A belügyminiszter nem hagyta jóvá a zsidó gimnázium városi építési segélyét

Debreczen város törvényhatósági bizottsága 1924 december 31-én tartott közgyűlésén egyhangulag 10,000 aranykoronát szavazott meg segélyként az új hitközség által emelt gimnázium építésére. A határozat indoklásában rámutattak arra, hogy a város nagy segélyeket adott a református és római katolikus, sőt az állami középiskolák építésére is. Ezeket a zsidó vallású polgárok adójából is adták, méltányos tehát, hogy amikor ők viselnek ilyen terhet, szintén segítsék őket a város.

A közgyűlésnek ezt a határozatát Haendel Vilmos egyetemi tanár és társai megfélembzték a belügyminiszterhez. A belügyminiszter most döntött a felelősségről s az erről szóló leirat, amely szeptember 15-én kelt s Rakovszky Iván belügyminiszter aláírásával van ellátva, kedden érkezett meg a városhoz.

A 2488/1925. számú leirat szer-

int a miniszter Debreczen városnak a zsidó gimnázium ügyében hozott határozatát hivatalból, valamint Haendel Vilmos és társai felelőssége folytán felülvizsgálván, azt jóváhagyandónak nem találta, mert a zsidó gimnázium felállítását nem olyan égetően szükséges elsőrendű kulturális szükséglet, amely a jelenlegi viszonyok közt halaszthatatlan lenne. A városnak nincs meg a kellő anyagi ereje ez idő szerint arra sem, hogy elsőrendű kulturális és közegészségügyi intézményeit jókarban tartsa, viszont a zsidó tanuló ifjúság a többi iskolában és tanintézetekben is helyet talál. Egyébként a miniszter hivatkozott arra is, hogy értesülése szerint a zsidó gimnázium felállításának szükségét illetőleg a hitközség tagjaiban sincs meg az egyetértés s így ezeknél az indokoknál fogva a közgyűlés határozatát nem hagyja jóvá.

Szenzációs fordulat a Tisza-gyilkosság ügyében

Sztanykovszky Tibor szerint az elítélt Hüttner, Dobó, Gärtner és Kéri Pál nem vettek részt a gyilkosságban

Budapest, szept. 22. Egyik fővárosi lap hosszabb cikkben számolt be arról a vádlomásról, amelyet a Tisza-gyilkosság egyik elítélte a Csillagbörtönben tett védője előtt a Tisza-per újabb felvételével kapcsolatban. Kijelentése szerint a gyilkosság elkövetésekor tényleg ott volt a Tiszavillában, azonban a gyilkosság lefolyását egészen másképpen adja elő, mint ahogyan azt az ítélet megállapította és tetteztársaiként új neveket említi. Szerinte

a gyilkosság teljesen öltetszerűséggel történt, azt előtte nem be-szélték meg.

A katonatanács utasítása szerint több teherautón jártak be a várost, hogy összeszedjék a fegyvereket. Így érkeztek a Tisza-villa elé, ahol nagy tömeg volt. Jelen volt Szántó Béla a későbbi népbiztos, Korvini Apád és

Layer 26. gyalogezredbeli hadnagy, valamint Girthler huszárfőhadnagy. A villa előtt Szántó Béla indítványára elhatározták, hogy a forradalomra nézve veszélyes Tisza Istvánt, elfogják. A kiskapum dörömböztek, mire Csermákné ház mesterné nyitotta ki a kaput. A csendőrök ellenállás nélkül megadták magukat.

Mire mostani vallomása szerint Sztanykovszky a hall feljáratához ért, eldördültek a lövések. Erre a halba rohant, ahol Tisza vérében fetrengett. Szántó, Korvini és Leyer ekkor lehantak az udvarra. Szántó az ő kérdésére azt mondta, hogy

Tiszánál revolver volt, ellenállástól tartottak, Tisza dacosan fogadta őket, ezen felbőszültek és ezért lötték agyon.

Sztanykovszky szerint tehát a valóság az, hogy Hüttner, Dobó,

Gertner és Kéri Pál nem vettek részt a gyilkosságban.

Arra a kérdésre, hogy miért vállalta akkor magára Hüttner a gyilkosságot, Sztanykovszky azt válaszolta, hogy Hüttner a kommun alatt besugója volt Korvini Klein Ottónak. Az ő besugója alapján végezték ki Nikolényi rendőrfogalmazót és Tenzer ügyvédet.

Hüttner utasítást kapott, hogy ha a Tisza-ügyben megmarad vallomása mellett, akkor a kommun alatt bünelért nem vonják felelősségre, a Tisza-perben pedig kegyelmet fog kapni.

Sztanykovszky kérte, hogy a védő tegye lehetővé, hogy az elmondottakat a hatóságok előtt is jegyzőkönyvbe mondja.

A védő eljár illetékes helyen ebben az ügyben.

A Kereskedő Társulat leleplezi Kardoss László arcképét

Az ország egykor legelőkelőbb kereskedő társadalmát, a debreceni kereskedők ünnepet ülnek vasárnap, amikor a száz év óta kereskedő Kardoss-család szeniorának, egyben Debreczen egyik legkiválóbb kereskedőjének, tasnádi Kardoss Lászlónak arcképét leleplezik le délelőtt 11 órakor, a Debreceni Kereskedő Társulat ünnepi közgyűlésén.

Debreczen a múltban akkor volt legvirágzóbb s a legmaradandóbb intézményeket akkor teremtette, mikor társadalmának zöme és vezetői kereskedők voltak. Ha ez osztályt nem fogják erőszakal letörni, új lendületnek indul a kereskedelem, úgy Debreczenben, mint az országban, s vele együtt virul fel Debreczen s Magyarország. A mostani kereskedelemellenes hangulatban kétszeresen szükséges az, hogy a kereskedő társadalom saját fontosságának tudatára ébredjen és vezérferfiit megbecsülve, onmagát becsülje meg, a jövőendő nemzedéket erőteljes munkára bátorítva.

A Kereskedő Társulat ünnepi közgyűlése iránt nem csak Debreczenben, de azon túl is nagy érdeklődés mutatkozik; jelen lesz rajta nemcsak a kereskedő, hanem minden társadalmi osztály vezetősége. Ezideűleg Budapestről megjelenésüket bejelentették: dr. Schwöder Ervin államtitkár, dr. Bárány Gerő államtitkár, dr. Barlos Róbert min. tanácsos és dr. Thuróczy-Ruzitska Gyula min. titkár.

Amikor a Kereskedő Társulat tiszteletbeli elnökének arcképét leleplezi, egyben át fogja nyújtani a tiszteletbeli tagsági okleveleket dr. Schwöder Ervin államtitkárnak és Versényi Tibor kincstári főtanácsos, vezérigazgatónak, kik a Társulatnak legutóbbi nehéz éveiben segítségére jöttek. Az ünnepélyen számos debreceni egyesület üdvözli az ünnepeltet. A közgyűlés után fél 2 órától a Bikában tartandó társas ebédre, melyre úgy férfiak, mint

hölgyek eddig is számosan jelentkeztek, a Debreceni Kereskedő Társulat irodájában lehet jelentkezni, illetve ebédjegyek ott váltathatók ki 60.000 koronáért.

Ujabb hólabdaszedelgés Debrecenben — vászonnal

Debrecenben ismét felütötte fejét a hólabdaszedelgés. A múlt hónapban elárastották a várost szelvényekkel, amelyek egy vég vászonról voltak kiállítva. Egy szelvény ára 65.000 korona volt és a szelvények a hólabda rendszeres rendes útjait kellett befutni. A szelvények azonban megakadtak és nem lehetett tudni rajtuk. Ekkor a szelvényt kibocsájtó Silaenger Mihály debreceni kereskedőt, akinek a Kinizsi uca 73. szám alatt van a lakása, féljelenítette a rendőrségen az egyik pólujárt hólabdázó, Széles Károly. A rendőrség a nyomozást megindította és lefoglalta a Silaenger Mihály birtokában talált hólabda szelvényeket is.

A nyomozás befejeztével átadták az ügy iratait a debreceni járásbírósnak, ahol megindították az eljárást Silaenger Mihály ellen.

Beszüntették egy erdélyi iskola magyar tagozatát

Kolozsvárról jelentik: Az a nacionalizációs törekvés, amely a román kormány egész iskolapolitikáján keresztül vonul, ugyátszik nemcsak a magyar felekezeti iskolák létezésére ellen tör, hanem az állami iskolák magyar tagozatát is szép lassan beszünteti. Legalább erre enged következtetni a gyergyószentmiklósi állami liceum magyar tagozatának története. A tagozat esztendőnkön keresztül becsületesen teljesítette a hivatását, természetesen a legmesszebbmenő állami felügyelet mellett, hiszen egy román iskola hatásköre alá tartozott. A magyar tagozatot most aztán az alsóbbfokú hatóságok komoly indoklás nélkül beszüntették.

A gyergyószentmiklósi magyar szülők körében természetesen ez nagy megütközést váltott ki a magyar tagozat minden indoklás nélkül való megszűntetése, amiről végül is kiderült, hogy az a közoktatásügyi minisztérium tudtán kívül történt és pusztán azért, mert az alsóbbfokú hatóságok így akarták felfelé bizonyítékát adni liberális elvhűségüknek. A szülők körében akció indult a magyar tagozat újra való engedélyezése céljából, hiszen azt a célt, amit a beszűntetéssel elérni véltek, a hatóságoknak amúgy sem sikerült megvalósítaniok, mert a magyar tagozat nélkül maradt román liceumba a szentmiklósi szülők semmiesetre sem iratják gyermekeiket, amiről különben az iskolai és vármegyei hatóságokat is értesítették.

— Az időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Az északnyugati minimum Norvégia felé vonult és a vele kapcsolatos másodlagos képződmények Közép-Európában kisebb esőket és némi lehülést okoztak. A meleg tovább vonult kelet felé. Irországhoz új depresszió közeledik és a maximum a Kaspi-tenger vidékére került. Közép-Európában a légnomás eloszlása egyenletesebb lett. Hazánkban a hőmérséklet tegnap 25—28 fok Celsiusra emelkedett. Az éjjel számos helyen kisebb eső esett. Jólát: Változóan felső, enyhe idő, semmi vagy kevés esővel.

A kisebbségek ügyében a magyar delegáció nem szavaz

Genf, szeptember 22. Kapcsolatban a hatodik albizottság jelentése fölött kifejlődött vitával, a kisebbségek védelmét illetően, Apponyi Albert gróf ma közvetlenül Van Lyden előadó beszéde után szót kért. Kifejtette, hogy a magyar delegáció nem fogadhatja el a jelentést és nem helyeselheti a kisebbségi védelem tekintetében követett eljárási módot, ennek következtében a jelentés fölött elrendelendő szavazás során a magyar delegáció tartózkodni fog a szavazástól.

Apponyi Albert gróf bejelentése

nagy feltűnést keltett a teremben és Hymans belga delegátus szükebbnek tartotta annak leszövezését, hogy a Népszövetség tanácsa minden kezdeményezést, tehát

Apponyi Albert gróf javaslatát is figyelembe fogja venni.

Ezután a francia delegáció nevében Henry de Jouvenel jelentkezett szólásra. Kijelentette, hogy a jelentést a bizottságban egyhangúlag fogadták el és így nem könnyen érthető, hogy Magyarország miért akar egyszerre a szavazástól tartózkodni.

Angol-török háborút várnak

A török csapatok támadásra készen állnak az iraki határon

London, szept. 22. Anglia ezponense, az iraki kormány kérte brit csapatoknak a moszuli határra való sürgős kiküldését. Az iraki kormány legalább egy hadosztálynyi erősítést kért, mert szerinte a legkomolyabban tartani kell a török csapatok bevonulásától. Ez a kérdés Londonban nagy riadalmat keltett. Baldwin miniszterelnök sürgősen visszatért Londonba. Ugy tudják, hogy Amery genfi angol delegátus még a népszövetségi ülés ideje alatt felhasználva a moszuli kérdés tárgyában beállott szünetet, néhány napra Angliában utazik, hogy új utasításokat kérjen.

A Frankfurter Zeitung genfi jelentése szerint a Mosszul-kérdésben történt döntés óta a kisázsiai helyzetet rendkívül komolyan itélik meg. Általában az a vélemény uralkodik, hogy Törökország esetleg nem veti alá magát a népszövetség leendő döntésének amivel azután elkerülhetlenné válnék egy angol-török háború. A hágai döntőbírósg igénybevételét csupán időnyereségnek fogják fel, hogy folytatni lehessen a kibékítési tárgyalásokat. Másrészt azonban az is bekövetkezhetik, hogy éppen ebben a közbülső időben váratlan incidensek történnek Mosszulban.

Az erdélyi magyar párt elnöke leleplezte a legujabb oláh szemfényvesztést

Az oláhok kivándoroltatják a magyar irredentákat

Kolozsvár, szept. 22. Jorga Miklós egyetemi tanár kamarai képviselő, az ellenzék egyik vezére, a magyar telepések ügyével kapcsolatosan nyilatkozatot tett, amelyben figyelmeztette a magyarságot, okuljon a genfi eredményektől és igyekezzék ezután a román népnél keresni az igazságot és kapcsolódjék jobban bele a politikai életbe. E nyilatkozatra válaszulva Jakabffy Elemér dr., az országos magyar párt alelnöke nyílt levelet intézett Jorga Miklóshoz, amelyben rámutatott arra, hogy a szerkesztésében három év óta megjelenő Glasul Minoritativilor (A Kisebbségek Szava) című folyóiratban, amelyből 600 tiszteletpéldányt küldenek meg a román közélet valamennyi számottevő tényezőjének, a román közvéleményt állandóan tájékoztatták a magyar kisebbség valamennyi égető kérdéséről. A román népet éppen azok vezetik félre a kisebbségi kérdésekben, akiknek az volna a feladatuk, hogy világosságot derítsenek az ilyen természetű kérdésekre. Így pl.

Potrescu-Gomnen berni román követ tavaly el akarta hitetni a svájci közvéleménnyel, hogy az 1924. év tavaszán Romániában járt angol-amerikai bizottság a román kormánynak a kisebbségekkel szemben tanúsított magatartásáért elismerését fejezte ki, holott a valóság ennek éppen az ellenkezője.

Rátér azután a telepések ügyében Romániában tett lépésekre s kimutatja, mennyire alaptalan az a vád, hogy a magyar kisebbségek nem tették meg a megfelelő lépéseket az ügynek az ország fórumai előtt való méltányos rendezésére. A nyílt levél így végződik:

„Talán emlékezik még professzor ur, hogy az utlevélbotrány tárgyalása alkalmával a bel- és külügyminiszter olyan nyilatkozatot tett, mely szerint igaz, hogy a kormány kivándorlási ügynökökkel állott összeköttetésben és ezek hivatala az volt, hogy az irredenta magyarok kivándorlását szorgalmazzák.”

Az oláhok megszolgálják a koncot.

Bukarest, 1925. szept. 22. A minisztertanács tegnap engedélyt adott, hogy román repülőik légi csapatot alakítsa Abd el Krim ellen induljanak. Az oláh kormány így akarja a megszorult franciák háliját kiérdemelni a versaillesi és a trianoni szegénybékéért. A francia kormány a felajánlott oláh segítséget elfogadta.

— Zsidó templomban is tilos a kivágott nőruha. Bécsi tudósítónk jelenti: Ugyátszik, az ausztriai izraelita lelkeskedő papság is hadat üzen a kivágott nőruhának, amelyet a katolikus klérus ki akar küszöbölni a templomokból. Badenben a zsinagóga kapuján szombatra, az izraelita újévi ünnep reggelén az a meglepetés érte a híveket, hogy a következő felírás hirdetés volt kifüggesztve: A templom előjárósága kéri a nőket, hogy ne jöjjenek kivágott ruhában az istenházába.

Az emberi jogok ligája tiltakozik az oláh terror ellen

Berlin, szeptember 22. Az emberi jogok ligája több tervezettel együtt felhívást bocsájtott ki Németország és az egész művelt világ közvéleményéhez, amelyben felszólítja, hogy tiltakozzék az oláhok besszarabiai rémuralma ellen. A liga tiltakozó táviratot küldött az oláh hadbírósnak és az oláh kormánynak.

Öt zsák ajánlott levelet lopott egy bukaresti postatisztviselő

Bukarestből jelentik: A bukaresti központi postahivatal tisztviselő karát nem mindennapos büneset tartja izgalomban. Hétfőn reggel a postagazgatótól arról értesítették, hogy a pozsonyi, bécsi és brassói postászsákok tartalmukkal nyomtalanul eltűntek. Azonnal megindult a vizsgálat és a gyanu az első pillanatban egy Angelescu nevű postatisztviselőre terelődött, aki a lopás éjszakáján a főpostán teljesített szolgálatot. A további vizsgálat azonban megállapította, hogy nem a gyanúsított követte el a lozást, hanem egy Petcu nevű postatisztviselő, aki első kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy közvetlenül a vonatok beérkezése után belopózott a postahivatalba. A postászsákokban értékeket tartalmazó leveleket keresett, de miután nem talált és tudta, hogy kell a zsákokban pénzesleveleknek is lenni, mind az öt zsákot felrakta a kocsihoz és hazavitte. A házkutatás alkalmával meg is találták Petcunál az elveszett zsákokat, de azok tartalmát a levéltolvaj közben elégette.

— A karmeliták lembergi kolostorában egy örült szerzetes meggyilkolt egy tábori papot. Varsóból jelentik. Szörnyű gyilkosság történt a karmeliták lembergi kolostorában a szombatról vasárnapra virradó éjjel. Adam szerzetes egy baltával agyonverte Idez katonai lelkészt aki lelkigyakorlatokra vonult a kolostorba. A gyilkos szerzetes, miután végzett áldoztával, beurrant a prior cellájába és a véres baltával meg akarta ölni, de a prior felébredt, kétségbeesetten védekezett és segélykiáltására összefutott a többi szerzetes is, akiknek aztán sikerült az örjögő pátert megkötözni. — A gyilkos szerzetes azelőtt plébános volt, de egyházi főhatósága tévelygésében helyezte el, mert gyermekkori betegségek következtében az örültség jelei mutatkoztak rajta, mikor aztán az állami elmeegógyintézetben ártalmatlannak nyilvánították, a karmeliták kolostorában helyezték el. A szerzetes 38 éves papon a lembergi törvényszéki orvosok konstataáltak az örültséget.

— Pénztáros kisasszonyt keresünk. Személyes megjelenés és írásbeli ajánlat eddigi működéséről szükséges Hegedűs és Sándor R. T. Piac-u. 34.

Ha Budapestre utazik

keresse fel az ismert

Varga

kötött, szövött- és hárnyanya különlegességek üzletét

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-u. 11.

és

IV., Koronaherceg-u. 6.

HIREK

Válpör és konszolidáció

A Fedák—Molnár válpör tárgyalását elnapolták. Bizonytalan időre kitódott annak lehetősége, hogy ezt a közügyet dagadt magánüggyel a szenációkra vadászó riporternek kitergezhessék a nyilvánosság elé. Már napok óta szimatolnak a riporternek, hegyezték a füleit és ceruzáikat, beharangozták az előzményeket s kilátásba helyezték pikantériáikat. Jantáziájuk palettáján keverték a színeket, kombináltak, célozgatnak és már a forrponig csigázták az érdeklődést, mikor aztán végül a szenáció — legalább is egy időre — a kulba esett.

Az egyik lap dörgedelmes vezércikkben kel ki a lapársai ellen, amelyek indiszkrétan beleturkálnak két ember saját magánügyeibe, a másik lap — nyilván a lekezelés hatása alatt — azzal vezeti be a tudósítását, hogy igaz, igaz, magánügy két ember válopere, de a szóbanforgó két ember Molnár Ferenc és Fedák Sári anynyira világszerte ismert nagyságok, hogy magánügyeik sem vonhatók el teljesen a nyilvánosság elől. E bevezetés után természetesen jön a színes tudósítás, már amennyire színes lehet egy tudósítás egy olyan tárgyalásról, amelyen a felek nem jelennek meg s amelyet elnapolnak.

Szerintünk mind a két véleménynek igaza van. A válpör lényegében magánügy s azokból a válopörökből, amelyek mostanság tömegesen folynak a bíróságok előtt, bizony kevés szivárog ki a nyilvánosság elé. De nem is érdeklő a nyilvánosságot. A Fedák—Molnár-pör azonban más. Közszereplő egyéneknek, politikusoknak, művészeknek, híres írónak, nincsenek magánügyei. Azaz, hogy ügyeik csak addig magánügyek, amíg a szemfüles riporternek ki nem pattantják. De legtöbb esetben kipattantják. Ez már a nagyság átká. Ez ellen nem lehet tenni. De nem is kell.

S valljuk meg, ez a szenációvá feljutó válpör némiképpen a konszolidációs jele. Az utolsó évekből a magyar életnek sokkalla szomorúbb szenációi voltak. — Forradalmak, megtorlatlanul maradt gyilkosságok, még mindig homályban tartott panamak és más ügyek. Szenációk voltak — felfújás nélkül is. S talán mégis jobb, ha eljaja válpör-szenációink vannak, mint olyanok, amelyek csak arra jók, hogy kihívják az egész kultúr-világ megbotránkosását.

A Déri-muzeum részvényei Debrecenben. Debrecen város a Déri muzeum felépítését elrendelő közgyűlési határozat óta állandóan sürgette, hogy a Déri-muzeum építési alapját képező értékpapirokat adják át a városnak. A 2462 darab részvényt, amely a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál volt letétben, most megküldték Debrecennek. A részvények névértéke 5.726.000, jelenlegi értéke 2 milliárd korona. A részvényeket a házipénztár részvényében őrzik.

Debrecen képviselői a városok kongresszusán. A városok szövetsége szeptember 27-től világgkongresszust rendeznek Párisban. A kongresszuson Debrecen dr. Vargha Elemér és dr. Vásáry István th. főjegyzők, dr. Miszti Károly főügyész, Zöld József tanácsnok és ifj. Schwarcz Vilmos törvényhatósági bizottsági tag képviselik. Debrecen képviselői szerdán utaznak el és október 10-én indulnak vissza Párisból.

Ebből a helyzetből csak az erők összefolyása és a vállvetett munka segíthet ki

A dunántúli református egyházkerület közgyűlést tartott

Pápa, szept. 22.

A dunántúli református egyházkerület vasárnap és hétfőn tartotta Pápán lelkeszavattal egybekötött évi rendes közgyűlését Antal Géza püspök és Balogh Jenő egyházkerületi főgondnok vezetésével.

Balogh Jenő megnívó beszédében megemlékezett a Tudományos Akadémia megalapításának centennáriumáról, továbbá néhai Kozma Sándorról.

A felekezeti viszonyokról szólva, Antal Géza püspök sajnálatos megemlékezett, hogy

felekezeti viszonyaink szemlélése nem mutatja azt, mintha a szerencsétlen nemzet minden felekezetének valamennyi tagja át volna hatva annak tudatától, mily végzetes helyzetben van az ország és nem

ismeri fel azt, hogy ebből a helyzetből csak az erők összefogása s a vállvetett munka segíthet ki.

Fájdalom, sokszor merülnek fel jelenségek, amelyek inkább széthúzásra, semmint összetartásra engednek következtetni. De remélni lehet, hogy a bomlasztó erőknek nem sikerül nemzetrontó munkájukat végbevinni. A püspök reméli, hogy kölcsönös megértés mellett sikerül majd kiküszöbölni a felekezetek érintkezéséből mindazt, ami elválozást idézhetne fel, egyben pedig megerősíteni azokat a kapcsolatokat, amelyekből az ország belső békéjének és ezzel együtt szellemi és erkölcsi erejének gyarapodása várható.

Hétfőn közös ebéd volt, amelyen az első felköszöntőt Balogh Jenő főgondnok mondta a kormányzóra.

A tábla három évre szállította le Fábry Kálmán büntetését

A jogászkerületi véres kártyacsata ügye a Tábla előtt

Emlékeztet még az az országosan nagy feltűnést keltett véres kimeneti dráma, amely február 15-én éjjel játszódott le a Jogász és Tisztviselő Körben, ahol Szathmáry Tihamér volt gazdász a bakkasztal mellett Fábry Kálmán nyugalmazott tüzérfőhadnagy a Leszámitoló és Pénzügyi Bank tisztviselője

egy öt ért tetteleges inzultusért, amit heves szóváltás előzött meg, előtte.

A kérdéses éjjel a bakkasztalnál hatan játszottak. A 3-as helyen ült Fábry, az ötösön Szathmáry, a köztiük levő 4-es hely üresen maradt. Fábry állandóan veszített, 200.000 koronát kért kölcsön Szathmárytól, akinek előzőleg ő is tett hasonló szíveséget. Ettől kezdve Fábrynak megfordult a lapja és állandóan nyert. Szathmáry ekkor visszakérte Fábrytól a kölcsönzött összeget. Fábry azonban azt válaszolta, hogy nem tudja miből visszafizetni. Szathmáry ragaszkodott a kölcsön visszafizetéséhez és ingerült hangon szöjt oda Fábrynak:

— Hiszen láttam, hogy súlyosztettél!

— Kinek mi köze hozzá? — válaszolta erre Fábry. Szathmáry tovább követelte a 200.000 koronát és most már agresszíven lépett fel. Ekkor Fábry is elvesztette a türelmét és ingerülten jegyezte meg:

— Most már látom, milyen emberrel van dolgom! Ezzel Frommer-pisztolyát, amit már el is adott, de miután a kincstári jelzés rajta volt, sem-

missé vált az üzlet, maga elé tette az asztalra, hogy ezzel is visszaretentse a kötekedő természetűnek ismert Szathmáryt egy esetleges tetteleges inzultustól.

A szümi nem akaró szóváltás Szathmáry tetteleges támadásával folytatódott, aki

ököllel arcába vágott Fábrynak. Fábry erre felkapta a Flexmottót az asztalról, mintegy reflex mozgással Szathmáryra lött, aki karján és fején találva azonnal összeesett.

Fábry az eset után azonnal jelentkezett dr. Tóth Sándor ügyeletes rendőrfőhadnagyhoz és kérte letartóztatását. Szathmáryt dr. Vargha Emil főorvos részesítette első segélyben majd beszállította a sebészeti klinikára, ahol nyolcnapos kintlódás után ki-szenvedett.

Májusban került az ügy a debreceni törvényszék elé, ahol a dr. Lakatos Gábor törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa erős felindulásban elkövetett szándékos emberölésben

bűnösnek mondta ki Fábryt és öt évi fegyházra ítélte,

amiben az ügyész megnyugodott Fábry azonban felebbezett.

Kedden tárgyalta a királyi ítélőtábla felebbezési tanácsa dr. Perjessy Mihály ítélőtáblai tanácselnök vezetésével a Fábry-ügyet. A vádat dr. Vattay József főügyész helyettes képviselte, a védői tisztségét pedig dr. Gábor Jenő ügyvéd látta el. A főtárgyaláson

Fábryt a kir. ügyészségről egy fogházor kocsi kísérte át.

Dr. Brendner ítélőtáblai bíróságot ismertette a bűnügy iratát. Utána meghallgatták a fegyverszakértő véleményét, majd Fábryhoz intézett dr. Perjessy tanácselnök néhány kérdést. Ezután dr. Gábor Jenő védő enyhébb büntetés kiszabását kéri.

Negyedórás tanácskozás után feltüntetett hirdette ki dr. Perjessy Mihály tanácselnök az ítélőtábla ítéletét és

az öt évi fegyházbüntetést három évi börtönbüntetésre szállította le, amelyből hat hónapot és két hetet kiöltöztetett.

A tábla ítélete ellen úgy az ügyész, mint a vádlott és ügyvédje semmiségi panasszal éltek.

Meghalt Visontai Soma. Budapestről jelentik: Visontai Soma ügyvéd, volt országgyűlési képviselő 71 éves korában meghalt. Újvidéknek és Gyöngyösnek volt a képviselője és egykor hírneves ügyvéd volt Visontai Soma, aki Koburg Lujza hercegnőnek is védője volt atyja II. Lipót belga király elleni örökösödési perében. Az utóbbi években az egyik zsidó szeretetházban élt. Már régebben szélhűdés érte, hosszabban betegeskedett, míg végre most meghalt.

Sajtóper egy vezéreikk miatt. Reitz János, a Tiszántúli Hírlap szerkesztője lapjának a tavaly június elsejei számában „A nagy legények” címmel vezércikket írt, amelyben a bírói és ügyészi kart sértő kifejezéseket használt. Reitz Jánost a cikk miatt a debreceni törvényszék egy hónapi fogházbüntetésre és 500 ezer korona pénzbírságra ítélte. Az ítéletet úgy az ügyész, mint a vádlott megfellebbezte. Így került az ügy kedden az ítélőtábla elé. Az ítélőtáblai főtárgyalást dr. Perjessy Mihály táblai tanácselnök vezette, míg a vádat dr. Vattay József főügyész helyettes képviselte. Dr. Visky táblabíró ismertette az iratokat. A főügyész helyettes fenntartotta a vádat. Reitz Jánosnak mintegy félórás védőbeszéde után a Tábla az enyhítő körülmények figyelembevételével megsemmisítette a törvényszék ítéletét és le-szállította az egy hónapi fogházbüntetését, 4 millió korona fő és egy millió korona mellékbüntetésre ítélte Reitzot. A főügyész helyettes súlyosbítás, Reitz János pedig enyhítés miatt semmiségi panaszt jelentett be.

Záróratullopásért félmillió büntetés. Burg Sámuel esemegeáru kereskedőt, akinek a Kossuth-utcán a színházzal szemben van az üzlete, Várady Sándor kihágási bíró kedden délelőtt a záróra be nem tartása miatt 500.000 korona pénzbüntetésre ítélte. Burg Sámuel az esti üzletzárás idejét pár perccel túllépte és ezért szab-tak ki rá 500.000 korona pénzbüntetés.

Köröznek egy szélhámos ügynököt. A debreceni rendőrségen panaszt tett Stark Endre kereskedő, aki előadta, hogy a múlt hónapban 10 millió korona értékű rut átadott K. Orosz István 24 éves kereskedelmi ügynöknek és megbízta azzal, hogy az árut értékesítse. K. Orosz István az árut átvétele után elutazott Debrecenből és mindeztideig nem jelentkezett. Alapos gyanúja, hogy az ügynök a 10 millió korona értékű árut elsikkasztotta. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és megállapította, hogy K. Orosz István ro-vott multu ember, akit különböző csalásokért a győri ügyészség már keres.

Kabát, Kosztüm, Ruhaszövetek, selymek, divatflanelék és mindenféle ŐSZI DIVAT UJDONSÁGOK naponta érkeznek! Kirakatainkat szíveskedjenek figyelemmel kíséreni! Aszódi és Róth divatáruháza A Községi Tisztv. Országos Szöv. szerződéses szállítói. Tisztviselőknek 5% kedvezmény!

K. Orosz István személyleírása a következő: ideges arcmozgású, dadogó beszédű, 180 centiméter magas, kék szemű, világosbarna haja, sovány termetű. A rendőrség a sikkasztó ügynek országos körözését elrendelte.

— **Sikkasztó kereskedőség.** Bural Bálintné Széchenyi-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen Hajó Árpád kereskedőség ellen, hogy több millió korona értékű ruhaneműt elsikkasztott tőle és megszökött a városból. Hajó Árpád körözését elrendelték.

— **Okolicsányi Imre lett Heves megye új alispánja.** Egerből jelentik: Heves vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta rendes őszi közgyűlését Isaák Gyula főispán elnöke alatt. A törvényhatósági bizottság a közgyűlésen választotta meg a vármegye alispánját. Mártonffy Lajos árvaszékl. ülnök és dr. Okolicsányi Imre főszolgabíró között folyt a küzdelem. Leadtak 239 szavazatot, amelyből Mártonffy 108, Okolicsányi pedig 131 szavazatot kapott, így Okolicsányit 23 szavazattöbbséggel Heves vármegye alispánjává választották. Okolicsányi azonnal letette a hivatali esküjét és átvette a főispán kezéből a vármegye pecsétjét. A megüresedett főjegyzői állásra Hellebrandt Pál vármegyei másodfőjegyzőt egyhangulag választották meg. Okolicsányi Imre alispánná történt megválasztásával megüresedett egri járási főszolgabírói állást dr. Szabó Gyula szolgabíróval töltötték be.

— **Coolidge elnököt séta közben majdnem elgázolta egy automobil.** Londoni lapok írják washingtoni tudósítás alapján, hogy Coolidge elnök komoly életveszede. emben forgott vasárnap reggel, mikor Washington egy külvárosának utcáin sétált. Amint a járdáról lelépett az utestre, a keresztutcából előrobogott egy automobil és majdnem elgázolta de szerencsére Coolidge félreugrott. A detektív, aki a köztársaság elnökét még sétáján is kíséri, lstartóztatta a vigyázatlan soffört.

— **Gondatlanságból okozott emberölésért három havi fogház.** Szegő József 46 éves 6 gyermekes családapa egy gazdát szolgált a hajduszentgyörgyi uradalomban, Veres János fiatal béreslegénnyel. Még 1923. július hó 31-én történt, hogy az öreg béres valami kötelességelmulasztás miatt összeszidta Veres Jánost, aki visszafelselt. Szegőt ez nagyon felbosszantotta és a kezéigyebe eső vasvillát felkapva, feléje szurt Veresnek. A szurás olyan szerencsétlenül esett, hogy egy foka a villának beleszaladt Veres fejébe, akít súlyos sebesülésével azonnal beszállították a kórházba, nyolc hét múlva meghalt. A debreceni törvényszék dr. Serly Jenő táblabíró elnöke alatt működő tanácsa Szegő Józsefet gondatlanságból okozott emberölés miatt mondotta ki bűnösnek, tekintettel azonban büntetlen előéletére

és nagy családjára csak 3 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Kőműves mesterek értekezlete.** A képzett kőműves mesterek 24-én, csütörtökön este 6 órakor az Ipartestület tanács-termében szakosztályi ülést tartanak. Tárty: A szövetség alapszabályainak ismertetése és a forgalmiadó ügy.

— **Nyukosz hirdetmény.** Felkérjük azon tagjainkat, akik porosz szénre igényt tartanak, hogy ebbeli szándékukat 25-én délután 6 és 7 óra között az elnökségnek jelentsek be. Elnökség.

„Barna férfi” levelét” kedden vettem. Csütörtökön a levelében jelzett helyen várom. „Színkasz”.

— **Legnagyobb szörmeáruház.** Piac- vagy Fő-ut 4. szám. Elsőrangú szörmeáruház szigorú szabott árak mellett: seál bunda 7,000.000 K-tól 30,000.000-ig nere bunda 15,000.000 koronától 100,000.000-ig. sport bunda 1,500.000 koronától 10,000.000-ig. női bőrkabát 2,500.000 koronától 5,000.000-ig. női bekecsék. női sapka 2,000.000 koronától 5,000.000-ig. róka gallérok és saálók 5,000.000 koronától 10,000.000-ig. Elsőrendű férfi bőrkabátok 2,500.000 koronától 15,000.000-ig. Mindennemű szörmeában kizárólag saját készítmény. Végh Gyula szörmeester.

— **Ünnepi imakönyvek** (Machsorok az izr. ünnepekre, Mirjam és Hevesi imakönyvek vászon és bőrkötésekbe legnagyobb választékban kapható Hegedűs és Sándor rt. könyvkereskedésében.

== SZÍNHÁZ ==

MŰSOR:

pincér. Bérletiszünet.
SZERDA: A nagyhercegnő és a pincér. B) bérlet.

A nagyhercegnő és a pincér. Szóvalnak a Csokonai-színházban kedden este bemutatott vígjátékából néhez volt szatirát nem írni, hiszen erre alig van alkalmasabb, mint az emigránsok élete. Savoir megelégedett azazal, hogy jó bohózatát gyúrta az anyagot. Karrikatúrái ügyesek, mulatóságok, a dialógus fordulatos s néha az ötletek finomabbak és szelleme sebbek, mint amennyire a darab sulya után elvárható. S ez már jelent valamit, ha valaki jobbat alkot annál amit elképzelt. A Csokonai-színház előadásának rendezőjét, Bársony Aladárt, épen fordított sors érte utól mert kiérezhetően jó elképzelést nem: mindemben tudta valóra váltani a színpadon: sok jelenet levegőtlen; igaz, hogy nem mindenkor az ő hibájából. Halassy Mariska a két első felvonásban kissé túlrészlet-zett hisztériát ad, a harmadikban azonban kitímően leegyszerűsít s van valami benne a dezillúzió finom fanyarságából. Rajz figuráinak alaphibája van; nem érzik meg pincérién, hogy csupán a rákényszerített helyzet miatt felszeg és talajtalan: Rajz már termé-

zettől ilyennek kétsza. Jó színészi kvalitásain mult, hogy részletekben így is sok ügyes gesztusa van. Szigei Jenő karrikatúrája mérész vonalakkal jellemzett, beszédteljesítménye elsőrendű: Halassyné udvarhölgye színes humoru: Tamás Benő figurája túlságosan operettizú: Timár Kató kokett szobalánya és László Gyula kedélyes köztársasági elnöke jók. A harmadik felvonás bárijelenetében Tamás és Károlyi egy-egy ügyes táncot jártak és jól játszott a Keczely-jazzband. A felvonás előtt is volt egy zeneszám, a közzene. Idegek kellettek hozzá. Acélból. (b)

— **Meghalt Tollagi Adolf.** Budapestről jelentik: A mai generáció tagjai közül kevesen ismerték már a hatvanéves öreg urat, aki visszavonultan, csöndben élt itt közöttünk, de valamikor, a kilencvenes években ünnepezt és népszerű színésze volt Budapestnek. Ma reggel halt meg és mindenütt, ahol ismerték, szerették és becsülték, komoly fájdalomt kellett várallan elmulása. Debrecen vidékén született Betűszedő inas volt s hogyan, hogyan nem, egy vándortársulat kórusába került. A vidéket járta, míg 1894-ben felkerült Pestre, a *Népszínházhoz*, ahol rendkívül sokat vártak a talentumos fiatal színésztől. Első nagy sikerét a *Népszínházban* a *Nebáncsvirág* kettős szerepében, *Celestin* és *Floridában* aratta. Különösen nagy sikere volt *Beöthy László Három Kázmér* című darabjában, melyben *John Kovot*, a *zenebohócot* játszotta. *Tollagi Adolf* temetéséről a *Színészövetség* és a *Színészegyesület nyugdíjintézele* fog gondoskodni.

A színházi iroda hírei:

B) bérletben kerül ma, szerdán a tegnapi bemutatóján nagy sikert ért francia vígjáték A nagyhercegnő és a pincér, színre. A darab hatását fokozza a III. felvonásban a „The five Jazz-Kings” eredeti Jazz-Bank zenéje mellett Tamás Benő és Károlyi Vilmos táncai.

Csütörtökön C) bérletben, Kardoss Géza felléptével a „Pápa”, Flers és Caillavet páratlan szellemesséű vígjátéka, amelynek keretében Hermann Mancí, az új szubrett és Bársony Aladár mutatkozik be a bérlo közönségnek.

Mozgósínházak:

URANIA: Az elhagyottak. U magyar filmattrakció. Sacy v. Blondel főszereplésével, 7 felvonásban. Kísérő: Frídoli dugába dől, bulleszk.

VIGSZÍNHÁZ: Két sláger egy előadásban. A sivatag ördöke. W. Fairbankssal és Adám és Éva. bulleszk. 5 felvonásban. a főszerepben Dodo.

Jönnek: Az oroszlánsziviú Zigottó és Tangó Argentína.

METEORBAN csütörtökön „Orient” Világattrakció! Maria Jakobini és Harry Liedtke főszereplésével! Előadások 7 órától.

KÖZGAZDASÁG

— **Változatlan a gabonaiúlet.** A gabonatorzsdén megélenkült a buza forgalma. Külföldi megbízásból éjénken keresték a nehéz kvalitású buzát. A jobb kereslet ellenére is változatlan volt az irányzat. Hivatalos árfolyamok: Tiszavidéki buza 375—387,5, felső tiszavidéki 372—385, jehérmegyei 370—382,5, pestvidéki és dunántúli 367—382,5, rozs 275—280, sörárpa 320—360, zab 240—255, tengeri 285—290, repce 595—605, korpá 175—180.

— **A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai:** Angol font 345,000—346,500, Cseh korona 2102—2120, Dinár 1253—1267, Dollár. 5-ös bi-től felfelé 71,385, Dollár, kisebb bankjegyek 71,285—72,005, Francia frank 3379—3403, Zloty 11,075—11,275, Lei 343—349, Leva 516—522, Lira 2903—2923, Német márka 16,860—16,990, Schilling 10,015—10,063, Hollandi forint 28,445—28,645, Svájci frank 13,760—13,836, Dán korona 17,288—17,444, Svéd korona 18,945—19,055, Norvég korona 15,120—15,270, Belga frank 3120—3144.

— **A ló és szarvasmarhavásár.** A keddi lóvásárban szokatlanul esekély volt a felhajtás, a kereslet is kicsi. Jó minőségű ló ára 5—6 millió, közepesé 3—4 milli korona között mozogott, míg a silány 500,000 koronától kezdődött. A szarvasmarha piaccon nagy felhajtás, közepes kereslet mutatkozott. Az árak a következők: vágómarha 8—12 ezer, szonós borjú 10—14 ezer, iármos ökör párja 7—14 millió, fejős telén 3—7 millió korona.

V. H. 705. sz.—1925.

Árverési hirdetmény

A debreceni írásbíróság 1925. Pk. II. 10143. sz. végzése folytán 2.357.600 K tőke ennek a fizetett összeg betudásával 1.077.050 korona eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett Friedmann Ignác és fia cég javára 1925. évi szeptember hó 23. nap délelőtt 10 órakor Debrecenben, Simonffy utca 19. sz. háznál 20.800 K-ra becsült ingóságok, u. m. bútor stb. bírói árverésen a leg többet ígérőnek esetleg a becsült áron alól is eladatnak.

Debrecen, 1925. aug. 25-én.
Szilágyi Lajos
bíró, vértanár.

HALLÓ! HALLÓ!
Ha férfi vagy fiu ruhát akar venni!
azt előbb okvetlen nézze meg a Bika-szálló épületében
„A Magyar Ruhaipar”

Debrecen legnagyobb férfiruha áruházat,
mert ott tartós, jó ruhákat igen olcsón vásárolhat.

GAZDASÁG

a gabonaüzlet. A megelégnült a. Külföldi megbi- keresték a nehéz- át. A jobb kereslet- átozatlan volt az- atalozás árnyalomból: buza 375-387,5, léki 372-385, fe- 71-382,5, pestvi- ántuli 367-382,5, 80, sörárpa 320- 255, tengeri 285 595-605, korpa

Nemzeti Bank hi- utatárnyomai: An- 000-346.500, Cseh- 2120, Dinár 1253- 5-ös bi-től fel- Dollár, kisebb bank- 5-72.005, Francia- 3403, Zloty 11.075- 343-349, Leva- ra 2903-2923, Né- a 16.860-16.990, 015-10.063, Hollan- 445-28.645, Svájci- 13.836, Dán ko- 17.444, Svéd ko- 5-19.055, Norvég 120-15.270, Belg- 3144.

szarvasmarhavasár- ásárban szokatlann- a felhajtás, a ke- esi. Jó minőségű 3-4- őrű, közönsé 3-4- között mozog, y 500.000 koronától a szarvasmarha pi- elhajtás, közepes ke- között. Az árak a vágómarha 8-12- borjú 10-14 ezer, pária 7-14 millió, 3-7 millió korona.

2.-1925.
si hirdetmény
ni járásbíróság 1925.
3. sz. végzése foly- 0 K tőke ennek a- szszeg betudásával orona eddigi és a- tilendő költségek be- ett Friedmann Ignác- vára 1925. évi szep- 23. nap délelőtti 10- recenben. Simonffy- háznál 20.800.000- t ingóságok, u. m. írói árverésen a leg- nek esetleg a be- eladatnak.
1925. aug. 25-én.
Szilágyi Lajos
bir, végrehajtó

ó!
enni!
etében
ar"
at.

Ha vakítóan fehér ruhát akar, használja az ujjkor legjobb mosószerét a „Wesilla“ önműködő mosószerét!

Wesilla mosószer kíméli a ruhát, főlegesen teszi a kőfehérre való dörzslést, egyszerű főzéssel a ruha legszebb és legtartósabb fehérítése érhető el.

Teljesen ártalmatlan! Garantált klórmentes! A legkényesebb ruhákra alkalmazható! Meglepő eredmény! Nincs többé dörzslés! Megtakarít munkát, időt, szappant, szódát!

Gyártja: MAGDALIN VEGYIMŰVEK, Budapest, III., Tavasz u. 5. Tel. 104-36. Mindenütt kapható.

Párisi és bécsi kalap-modellek legszebb kivitelben HEIN MATILDNÁL Piac utca 38. Alakítások olcsón és pontosan.

Szoba-lakkok árai WEISZ festéküzletében Hatvan-utca 8.

„Medve“ lakk 1 doboz	36,000 K
„Elbe“ borostyán	32,000 „
„linoleum	32,000 „
Baba	26,000 „

Zománc (Email) lakkok árai:

Marx 1 kgos doboz	36,000 K
Elbe	36,000 „
Pacific	32,000 „

1/2 és 1/4 kgos dobozokban kilogrammonként drágább.

Butorraktáramat vételkényszer nélkül tekintse meg. Olcsó leszállított árain felülmúlhatatlan!

Fenyves butoráruház, Kistemplomnál.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletemet saját készítésű cipőkkel rendeztem be, melyet a legjobb anyagból, tetszetős és kényelmes kivitelben, a legolcsóbb naplárban árúsítok.

GRICZMAN GYULA cipész Városház, „Debrecen“-szállodával szemben.

E heti könyvujdonságok:

Hans Dominik: Két világ harca. (Fantasztikus regény a XVI-ik századból) 110.000.-

Dumas: Ascanio. (Dumas érdekes tárgyú regénye a XVI-ik századból) 16.800.-

Ljeszkov: Sganarell. (A neves orosz író legújabb regénye) 66.150.-

Kosáryné Réz Lola: Riel asszony lelkiismerete. (A kiváló író legújabb regénye) 66.150.-

Tamássy: A tisztviselőkérdés gyakorlati megoldása. (A legégetőbb probléma gyakorlati megoldása) 30.000.-

Kaphatók: **Hegedüs és Sándor rt.** könyvkereskedésében a főposta mellett Telefon: 54.

ROTHMANN TÜKÖRGYÁR
CSAPÓ-UTCA 19. TELEFON: 13-01.

Divatos parókák Speciál beby hajvágás Henne hajfestés Örök ondolálás Párisi hölgyfodrász Tejplac.

Nappali frizura. Esteli frizura.

A HÁBORU ELŐTT MÁR KÖZKEDVELT SZABADALMAZOTT GYORSMOSÓ HÁZISZAPPANT UJRA GYÁRTJA AZ ELSŐ DEBRECENI GŐSZAPPANGYÁR DEBRECEN, KÜLSŐVÁSÁRTÉR 3. SZ.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Elektromos és kézi üzemi **WOODSTOCK** és **PROTOS** írógépek magyarországi kizárólagos vezérképviselője

Kedvező fizetési feltételek. — Díjmentes vételköltségtelenség nélküli bemutatás bárhol.

HEGEDÜS ÉS BORY DEBRECEN, KIRÁLY-U. 8. TELEFON 8-75.

„Zephir“, „Kalom“, „Perpetuum“ **„ZEPHIR“** kályhák, füstcsövek, kályhatálcák kaphatók

SESZTINA LAJOS vasnagykereskedésében DEBRECEN. Telefon 6. sz.

Aki még nem tudja az győződjön meg, hogy a legolcsóbban az **Arany Bika** divatházban (Bika-épület) szerezheti be ruházati szükségleteit

Az őszi idényre máris dusan felszerelt áruraktár áll a t. vásárló közönség rendelkezésére.

Bel- és külföldi szövetek, selymek, vásznak, kötött kabátok, harisnyák, férfi és női fehérneműek a legolcsóbb árak mellett.

Hitelképes egyének részletfizetésre is vásárolhatnak.

Női kalapok legolcsóbban beszerezhetők **Lauer és Fülöp** kalapszalomban Rákóczi-utca 9. Ugyanott alakítások jutányosan, leg-ujabb modellek után.

KUN JÓZSEF uridivatterme Széchenyi-utca 1. Dus választékban érkezett divatos angol kelmékből meglepően előnyös árban vállal részletre is.

Iskolai kézimunkaanyagok pamutok és minták legnagyobb választékban jutányosan kaphatók. **SZILÁGYI LAJOS** kézimunka és műhímző vállalata Széchenyi-utca 1.

Paplanvarrodámban készülnek a legmodernebb paplanok. Villanyerővel frissítve és tisztítva. **DEBRECENI**, varroda: Kossuth-utca 11., Üzlet: Sas utca 4.

Legújabb divat szerint készít **kosztümöket, ruhát, kabátot** feltűnő olcsó árban **VARJAS, Varga-utca 1.**

„Belvárosi“ angol és francia női divatterem és kalapszalomban Kossuth utca 26. sz. kalap-modellek meg-érkeztek. — **Bárony-kalapok K 180.000-tól.** — Alakításokat legolcsóbban vállalunk. Angol és francia ruhák jutányos árban készülnek.

DIÁK SAPKÁK minden iskolához, **LEVENTE SAPKÁK** minden színben kaphatók **Szabó János** üzletében Ref. püspöki-palota, a Nagytemplommal szemben.

ZONGORA és vonóshang- és hangolását helyben és vidéken jutányos áron vállalja **Tonté** zongorakesztő, Piac-u. 30. (udvarban).

Futószőnyeg
Juta 35-től
Nyírott 180 től
óriási választékban.

Linoleum futók
45 cm. széles, métere K 45
58 „ „ „ 55
68 „ „ „ 70
134 „ „ „ 130

Padlókárpit
különbféle gyönyörű mintákban
67 cm. széles K 60
87 „ „ „ 80
100 „ „ „ 85
200 „ „ „ 180

Etamin függönyök
művészi kivitelben
2 szárny, 1 drapéria K 180-tól
Árak ezer koronákban.
Moquet és szövet hencser-
takarók nagy szőnyegek
óriási választékban.

Gummi kabátok gyári lerakata.
HAAS LIPÓT
Linoleum áruház
Ferenc József-ut 58.,
Megyeháza mellett. Telefon 963.

Őszi salsonra mindenféle iskolai és intézeti ruházati cikkek
legolcsóbb napi áron beszerezhetők
SZABÓ ÉS ZENGEVALD cégnél
Debrecen, Szent Anna-u. 3.

FEST LENGYEL TISZTIT
mindennemű férfi és női ruhát szépen és legolcsóbban
Csapó-utca 28.

Legjobb férfi-, női- és gyermek-cipők legolcsóbban beszerezhetők
GRÜNWALD cipőüzem, Kölcsönsegélyző-palota.

APRO HIRDETESEK.

ELADÁS

FODRÁSZOKNAK, vendéglősöknek szállodásoknak használt fali tükrök olcsón eladó. Sipkovits t. körútvár. Sziv-u. 14/15. 1816

NŐI modell kalapok jutányosan szerezhetők be Jungrelnál, Arany János-utca 37. 2707

GOHÉR MUST 11 hektoliter eladó. Értekezni Piac-utca 70. ügyvédi irodában.

SESTAKERT 66. szám alatti villa és szőlő eladó. Értekezni Honvéd-utca 9/B. 3629

VILLAMOS felszerelési anyagok olcsó árban teljesen újak eladók. Megtekinthető este 6 órától. Grósz. Bethlen-utca 76. 3641

ABLAKOK minden nagyságban kaphatók. Ablakgyár. Blattner. Sziv-utca 14. 4090

TÜZIFA és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi Tüzipa Rt. Hozatalnál. Fűrdő-u. 2. Telefon 10-93. 4101

ELADÓ Csígekert, Károly Ferenc József-ut 42. szám sarok telek. Értekezni Baloghnál. Kossuth-u. 22. 4116

TÖBB beköltözhető lakással Késes ucca 32. ház eladó. Ügynökök díjazva. 4217

ELADÓ egy nyílt szőlő a Rákóczi szőlőskertben. Értekezni Haidubószörmény. Folyó ucca 39. 4248

BÁNKON 50 hold föld eladó. Értekezni Mester ucca 29. 4289

ELADÓ 1 üvegaitó tokkal. Ató-u. 26. vendéglő. 4338

BORSAJTÓ oszlopos, felsőnyomású, üzemi képes, iókarban levő eladó. Piac-u. 73. 4336

FEKETE télikabát és egy átmeneti kabát eladó. Zugó-u. 8. 4335

ELADÓ Mikenéresen beköltözhető kis-lakású ház. Ifj. Sas. Mikenéres. 4332

BIRSALMA, válogatot kézzel szedett kapható. Böszörményi-ut 24. 4327

PERZSASZÖNYVEGEKET javítani házhoz olcsón címező Pharsz Vosztyven-cesen. Arany János 56. 4312

VASLEMEZEK, szekérvasalások Kovács Gyula vasüzletében jutányosan kaphatók. Bika mellett, sarokon. 4317

HOFHER garnitúra. 4-es buzátos, 18 éves, igen jókarban levő, teljes felszereléssel eladó. Csak válaszbélyeges levelekre válaszolunk. Körner Béla örökösai. Haidusozobozó. 4308

CSEMEGESZÓLÓ szedésre, állandó munkára leányok felvételnek. Jelentkezés Diószegi-ut. Molnár Lukács szőlőtelepen. 4304

EGY kétéves farkaskutya jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 4323

KIFUTÓ FIUT éjeltre keres a Hegedüs és Sándor nyomda. Piac 49.

KERESLET

MINDENES leány ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, kis családdal október 1. felvétetik. Cim a kiadóban. 3628

MUNKÁSNOKEK azonnalra felvesz a Debreczeni Működgyár. Fűrdő-utca 2. sz. 3863

PÉNZTÁROS KISSASSZONYT keresünk. Személyes megjelenés és írásbeli ajánlat eddigi működéséről szükség. Hegedüs és Sándor Rt. Piac-utca 34.

SZERDA este 9 órakor a Vigszínházmozgó bal 7-es pályában felejtettem fekete, lapos ridikülöm, kérem a szives megtalálót, a benne lévő lev-lap címére eljuttatni.

Frack, szmoking és zsaket kölcsönző intézet. Végh, Vár-u. 2.

EGY fiatal szoptatós daika ajánlkozik. Péterfia 20. szám lehet érdeklődni. 4330

TISZTVISELŐ B. lisztés, délelőtre bizalmi állást keres. Cim a kiadóban. 4328

KIFUTÓ fiu felvétetik Farkas. Szepességi ucca 43. 4322

EGY elsőrendű cipész munkás javításra állandó munkára felvétetik. Péterfia ucca 37. Bukovits. 4320

VIDÉKI kávéház, vendéglőhöz társat keresek azonnal. Értekezni Weisz Ferenc vendéglősnél. Külsővásártér 2. 3445

GYAKORLOTT varrónők felvételnek Piac ucca 58. föld-zint, kereszt-épület, balra. 4346

HÁZMESTERNEK gyermektelen ház-zaspár felvétetik. Csonka-u. 3. 4321

FEHÉRNEMŰ varrónőt keresek. Kovácsné. Kályvintér 5. cukrászda. 4333

KÖZÉPISKOLAI tanulókat korrepetál, bárminő vizsgára előkészít joghallgató. Cim a kiadóhivatalban. 4342

CSEH LAJOS
villanyszerelő
Piac-u. 58., Linoleum-udvarban.
Selyemernyő vásárat raktáron tart és annak behusását is vállalja.

JOBB nő ajánlkozik gyermek mellé uriházakhoz. Cim Timár-ucca 44. 4319

FIATAL fűszerkereskedőségét október 1-re állást keres. Cim kiadóban. 4307

NYUGALMAZOTT csendőrfőtörzsmester pénzbeszedői raktárnoki irodai vagy bármilyen bizalmi állást elfogad. Cim a kiadóban. 4305

INTELLIGENS német kisasszonyt keresek két gyermekhez. Cim a kiadóban. 4302

EGY tisztességes ember hetesnek felvétetik. Fülöp. Homokkert ucca 121. 4301

TISZTVISELŐ, jó kézírású, ötmillió készpénzes kaucióval felvétetik. Ajánlatok „Biztos existenciá” jellegére a Független kiadóba kéretnek. 4341

ÜGYES ÜGYNÖKÖT keresek, aki velem jöjjön Magyarországra városi új cikket rőfősöknek terjeszteni. Hack, Lorántffy ucca 2. 4343

KÖZÉPISKOLÁS fiu és leánytanulókat korrepetál, pót-, magánvizsgákra előkészít tanításban írtas orvos-tanhallgató. Megkeresések dolány-beváltó kapusához küldendők. 4344

GÉPIRÁST és levelezést olcsón tanulhat, Simonffy ucca 9. sz. alatt. 4347

Jóminőségű **butorok** olcsó áron részletfizetésre kaphatók
WEINSTOCK HENRIKNÉL
Miklós-utca 2., Apolló-butordízet.

VEGYES

KIADÓ műhelynek való helyiség Rákóczi ucca 13. alatt. 4159

KÜLÖNBÉJÁRATU butorozott uccai szoba kosszítal vagy anélküli kiadó. Nyugati ucca 32. 4339

FAKÓTARKA 8 hónapos úszóborjú elveszett vasárnap este. Értekezni Feketére, Homok ucca 26. 4337

BUTOROZOTT szobába lakótárs keresztek. Veres ucca 30. 4324

LELÉPÉSSEL átadó 1 szoba, konyha Árpádtéren. Bővebbet Áltó-u. 26. vendéglő. 4331

HASZONBÉRBEADÓ 4 hold ondódi föld. Csapó 17. ügyvédi iroda. 4329

ÉPÜLŐ szoba, előszobás lakás novemberre kiadó. Értekezni Böszörményi-ut 24. 4326

DÉLELŐTTI órákra zongora bérbeadó, havi 150 ezer koronáért. Cim a kiadóban. 4325

Kedvező fizetési feltételek mellett készítek **vízvezeték, csatornázást, fűrdő, mosdó, closett berendezéseket** a legmodernebb kivitelben
EMERICH VILMOS
szerelemester
Hatvan-u. 10. Telefon 10-12.
Felszerelések mintá raktárainban megtekinthetők. Költségvetéseket díjtanul készítek.

EGY udvarra nyíló szobát elcserelek egy szoba, konyhás lakásért, ráfizetek. Cim József kir. herceg-u 50. hátul az udvarban. 12-1/2-ig. 4315

KÉT egyetemi hallgató vagy hallgató butorozott szobát kaphat, esetleg ellátással. Károly Ferenc József-ut 7. 4318

HÖLGYEIM! Szives tudomásra hozom, hogy párisi angol nőiszabószücsdívattermetet áttelevezem Budapest, IV. Szervitater 8. alá, szept. 14-én érkeztem vissza párisi tanulmányaimról, így módomban van, a nagyérdemű hölgyközönségnek a legújabb párisi divatkreációkkal szolgálhatni. Nagybecsi pártfogásukat kérve, maradtam tisztelettelé Vidovich István. 4316

KÖSER házikoszt kapható, egy kvártélyos felvétetik. Sziv ucca 6. kis-udvar. 4324

KIADÓ két butorozott szoba főtéren. Cim a kiadóban. 4314

KÉTSZOBÁ előszobás lakást mellékelhelyiséggel keresek lelépésért. Cim a kiadóban. 4306

KÜLÖN szoba, fűrdőszoba, zongora-használattal középiskolába járó lánykát gondos ellátásra elfogadok. Széchenyi ucca 24. 4311

UCCAI butorozott szoba kladó nagy-állomási hídnál. Híd-utca 6. 4310

CSÉPKÉ István névre szóló utazási napló a Miklós uccától Arany János ucca 14. számig elveszett. Becsületes megtaláló szolgáltatassa a Miklós ucca sarki újságírúshoz. 4309

KÖZPONTON, legforgalmasabb helyen üzlethelyiség elegáns berendezéssel azonnal átadó. Cim a kiadóban. 4313

NAGYOBB üzlethelyiséget keresek megbízásból a város közepén. Cim a kiadóban. 4303

POLOSKÁT
svábbogarat, tücsköt, hangyát 24 óra betel mindenki kiértharja a szabad-üzlet feregirtóval. Olcsó árban kapható
STERN festéküzletében
PIAC-UTCA 10., Bikával szemben.
Garantált minőségű patkány- és egérintőbói állandóan nagy rektár.

KUN JÓZSEF késműves-műkösözűrs
Széchenyi utca 1.
Javitások jutányos áron.

Autó-gummit, hó- és sárclpöt jól és olcsón javít, használt gummit vesz és elad
Orbán, Piac-utca 9.

GÖRCSÖS LAJOS
BATTYÁNY-U. 26.
VILLAMOS SELYEM ERNYŐK KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA.
RADIO ALKATRÉSZEK KAPHATÓK.

Épület, mű- és vasbutor lakatos
OTTÓ MIHÁLY
Rákóczi-u. 13.
Sodrony ágybetétek megrendelhetők.

Fournér
épület- és butorvasalások
Bészler Lajosnál
Széchenyi-u. 2.

Takács Imre
hangszerkészítő
Zongora hangoló.
Orgona és Harmonium javítást vállalok
Piac-utca 56. sz.

Legújabb zenemű slágerek:
Jöjj vissza csókos illu nyár.
A „Dolly” operette nagy-sikerű betét dala 27,000.—
Tudod-e milyen kár... A „Dolly” operett táncoktatóse 27,000.—
„Dolly” operett. (Hirsch bájos operett) 45,000.—
Nincs tétre párom még... (A legjobb Fox-tort) (Jeh hab’ das Fräul’n Heien’ baden’sch’n) 27,000.—
„A nóta vége”, a legújabb Zerkovitz operett, két füzetben 90,000.—
„Madonnám szöke minden-ségem”. (Madonna, du bist schöner als der son-nenschein) Szerenád es Bulcs 27,000.—
Was macht Du mit dern Kine liber Hans? (A leg-jobb schimmy) 36,000.—
stb. stb. stb.
Kaphatók:
Hegedüs és Sándor Rt.
zeneműkereskedésben, a főposta mellett.
Telefon 54.

Nyomatott Hegedüs és Sándor nyomda és nyomdai részvénytársaság ki-nyomdájában Piac-utca 49. szám.